

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

2 § Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi

Kun työnhakija hyväksyy suunnitelman joko sähköisesti tai siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa, työnhakijalta on myös kysyttävä voivatko kaikki palvelun tuottajat nähdä suunnitelman. Tämä siitä syystä, että uudessa työllisyyden palvelumallissa halutaan lisätä yksityisten palvelutuottajien roolia. Ilman tietoja asiakkaista on erittäin vaikea palvella työllistymisessä. Tämä vaikeuttaa työn ja tekijän kohtaamista.

3 § Kansainvälinen työnvälitys muusta kuin sopimusvaltiosta Suomeen tai Suomesta muuhun kuin sopimusvaltioon.

Kansainvälisessä rekrytoinnissa on korostettava yhteistyötä yksityisten palvelutuottajien kanssa, kehittämis- ja hallintokeskuksen ja Business Finlandin lisäksi. Työvoimaviranomaisen on tärkeä huomata rooli palvelujen järjestäjänä, mutta ei välttämättä tuottajana. Lisäksi olisi tärkeää sopimusvaltioiden kesken luoda yhteinen, digitaalinen alusta, jossa työnantajat ja työntekijät voisivat kohdata.

4 § Työnhakuvelvollisuutta koskevat tiedot

On keskeistä, että työnhakuvelvollisuuden ilmoittamiskäytännöillä ei lisätä turhaa hallinnollista taakkaa eikä hidasteta työhaluisten työnhakijoiden työllistymistä. Ilmoittamismenettely on oltava

selkeä ja yksinkertainen, jotta työnhakijat voivat helposti ymmärtää, mitä heiltä odotetaan ja miten he voivat täyttää velvollisuutensa tehokkaasti.

5 § Yhteishankintakoulutuksen maksuosuudet.

Yhteishankintakoulutuksen rahoitusmallissa on huomioitava myös pienemmän kokoluokan yritykset ja näiden taloudelliset realiteetit. On keskeistä, että myös mikroyrityksillä on mahdollisuuksia investoida työntekijöidensä kehittämiseen. Tämä tukee yritysten kasvua ja kilpailukykyä sekä edistää laajemmin työmarkkinoiden joustavuutta ja osaamisen kehittämistä.

9 § Työolosuhteiden järjestelytuella korvattavat kustannukset

Kokonaisuudessaan työolosuhteiden järjestelytuen hakuprosessi on pidettävä yksinkertaisena ja selkeänä, jotta yritykset voivat sujuvasti hyödyntää tukea tarpeidensa mukaan. Työolosuhteiden järjestelytuki ei ole monelle työnantajalle tuttu, minkä vuoksi sen käyttö on jäänyt melko vähäiseksi. Jatkossa on kiinnitettävä tehokkaampaan ja selkeään viestintään.

Työnantajan rahoitusosuuden määrittely kohtuulliseksi katsottavana määränä jättää liikaa tulkinnan varaa ja voi asettaa työnantajat sekä myös työntekijät epätasa-arvoiseen asemaan. Samoin kuin työnantajan taloudellisen tilan tulkinta työvoimaviranomaisen toimesta.

Koulutuskustannusten jakautumisen osalta on tarve selkeille ja helposti saataville oleville ohjeille siitä, miten koulutuskustannukset jaetaan työvoimaviranomaisen ja työnantajan välillä, jotta yritykset voivat tehokkaasti budjetoida ja suunnitella yhteishankintakoulutuksia.

15 § Velvollisuus antaa tietoja kuntoutus-, koulutus- ja työntekomahdollisuudesta

Työvoimaviranomaisen ensisijainen velvollisuus tulee olla mahdollisista työpaikoista kertominen ja niihin hakeminen. Kaikki keinot, jotka edistävät henkilön työllistymistä ovat ensisijaisia suhteessa työmarkkinaetuuksiin. Tapaamissa tulee painopiste olla ensisijaisesti työllistymisessä ja sitä tukevissa toimenpiteissä:

Lisäksi on tunnistettava työnhakijoiden erilaiset osaamiset ja tarpeet ja modifioitava sen perustella palvelut. Palvelut on järkevä yhteistyössä yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kesken. Työllistymisprosesseja voivat olla esimerkiksi 1) Nopean työllistymisen reitti (pääosin yksityiset toimijat), 2) Osaamisen päivittämisen reitti (yritykset ja oppilaitokset), 3) Alkavan yrittäjän reitti

(yritykset, SUK, elinkeinoelämän järjestöt jne.) ja 4) Vahvan tuen reitti (yritykset, työvoimaviranomainen ja hyvinvointialue).

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

1 § Työllisyyden edistämisen valtakunnallisten tavoitteiden valmistelu ja tarkastelu

Yrittäjäjärjestö on huolestunut siitä, että valmistelussa ministeriö haluaa tarkasti ohjata uusia työllisyysalueita. Ohjausta varten ollaan kehittämässä useita mittareita ja perustamassa merkittävä määrä eri työryhmiä. Parempi vaihtoehto on analysoida ja valita muutama tärkein mittari (työttömien määrä, pitkäaikaistyöttömien määrä, työttömyyden kesto, vapaiden työpaikkojen määrä jne.) ja antaa työllisyysalueille lisää toimintavapautta tavoitteiden toteuttamiseen.

2 § Neuvottelukunnan kokoonpano

Pidämme erittäin tärkeänä, että Suomen Yrittäjät, joka edustaa yli 100 000 suomalaista yritystä, on edustettuna neuvottelukunnassa.

4 § Neuvottelukunnan jaostot

Ehdotetussa kolmessa jaostossa ei ole lainkaan varsinaisten työllistävien työnantajien (asiakkaiden) näkökulmaa mukana, vaan niissä keskitytään ainoastaan julkisen sektorin sisäisiin asioihin. On

tärkeää, että elinkeinoelämä ovat mukana jaostoissa ja mahdollisuuksien mukaan työnantajille voisi perustaa oman jaoston, jossa tarkastellaan työvoimatarpeita ja työllistämiseen liittyviä prosesseja työnantajien näkökulmasta. Pelkkä neuvottelukunnan jäsenyys ei riitä.

7 § Yksityisiä työvoimapalveluja koskeva tietojenantovelvollisuus

Tiedolla johtaminen on tavoiteltavaa, mutta etenkin pienten yritysten osalta on vaarana, että tällainen raportointivelvoite aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa ja vie resursseja perustyön tekemiseltä. Ennen päätöksentekoa on selvitettävä, mitä tilastotietoa yksityiset työvoimapalvelujen tarjoajat keräävät tällä hetkellä ja onko ylipäänsä mahdollista laajentaa kerättävän tiedon määrää.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

30 a ja b § Kehittämis- ja hallintokeskuksen velvollisuus tuottaa tietoa

Tietojohdaminen ja sitä kautta työllisyysalueiden tukeminen on huomattavasti parempi ratkaisu kuin kontrolliin perustuva johtaminen. Tiedontuotannossa on kuitenkin oltava erittäin tarkkana siitä, että ei tuoteta tietoa siitä näkökulmasta, että tietystä teemasta on kiinnostavaa saada lisätietoja. Jonkun nämä lisätiedot on kuitenkin kerättävä ja siinä yhteydessä saattaa tekemisen tärkeysjärjestys muuttua. Esitetyssä mallissa vaatimus tiedontuotantoon ja raportointiin on varsin laaja ja raskas prosessi. Työllisyysalueiden henkilöstö on keskityttävä palvelemaan asiakkaista, sekä työnantajia että työttömiä.

Tiedontuotanto on missään tapauksessa saa jäädä hallinnon sisäiseksi analyysiksi. Asiakaspalautteet ovat tärkeimpiä tietoja toiminnan kehittämiseksi. Työvoimapalvelujen toimivuutta, saatavuutta, laatua ja vaikutuksia on analysoitava yhdessä yrittäjien kanssa. Yrittäjäjärjestö on valmis yhteistyöhön mahdollisimman hyvän analyysin toteuttamisessa.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

-

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

-

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapolitiittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

-

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

-

Jaskari Harri
Suomen Yrittäjät ry